

www.2010againstopoverty.eu
2010againstopoverty@ec.europa.eu

Vă interesează **publicațiile** Direcției Generale Ocuparea Forței de Muncă,
Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse ?

Le puteți descărca sau vă puteți abona gratuit online la:

<http://ec.europa.eu/social/publications>

Sunteți de asemenea invitat să vă abonați pentru a putea primi buletinul informativ electronic Europa socială
al Comisiei Europene în mod gratuit la **<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>**

<http://ec.europa.eu/social/>

■ **Oficiul pentru Publicații**

ISBN 978-92-79-13682-5

9 789279 136825

STUDIU EUROBAROMETRU PRIVIND SĂRĂCIA ȘI EXCLUZIUNEA SOCIALĂ 2009

Comisia Europeană

2010
Anul European
de Luptă împotriva
Sărăciei și a
Excluziunii Sociale

www.2010againstopoverty.eu

***Europe Direct este un serviciu care vă ajută să găsiți răspunsuri
la întrebările pe care le aveți despre Uniunea Europeană.***

**Un număr unic gratuit (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Anumiți operatori de telefonie mobilă nu permit accesul la numerele
00 800 sau pot factura aceste apeluri.

AVIZ JURIDIC

Comisia Europeană și orice persoană care acționează în numele Comisiei nu sunt răspunzătoare pentru utilizarea care poate fi dată informațiilor conținute în prezenta publicație.

Imagini Michel Loriaux © Uniunea Europeană

Numeroase alte informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet pe serverul Europa (<http://europa.eu>).

O fișă bibliografică apare la sfârșitul prezentei lucrări.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2009

ISBN 978-92-79-13682-5

doi: 10.2767/59449

© Uniunea Europeană, 2009

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Reproducerea fotografiilor este interzisă.

Printed in Belgium

TIPĂRIT PE HÂRTIE ÎNĂLBITĂ FĂRĂ CLOR

Comisia Europeană

STUDIUL EUROBAROMETRU PRIVIND SĂRĂCIA ȘI EXCLUZIUNEA SOCIALĂ | 2009

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene

2009 — 8 pagini — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-13682-5

doi: 10.2767/59449

Prezenta publicație este disponibilă în format tipărit în toate limbile oficiale ale UE.

Cum vă puteți procura publicațiile Uniunii Europene?

Publicații de vânzare:

- prin EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- de la librăria pe care o frecvențați, menționând titlul, editura și/sau numărul ISBN;
- contactând direct unul dintre agenții noștri de vânzări. Puteți obține datele de contact ale acestora vizitând <http://bookshop.europa.eu> sau trimițând un fax la +352 2929-42758.

Publicații gratuite:

- prin EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- la reprezentanțele sau delegațiile Comisiei Europene. Puteți obține datele de contact ale acestora vizitând <http://ec.europa.eu> sau trimițând un fax la +352 2929-42758.

INTRODUCERE

Solidaritatea este unul dintre principiile care stau la baza Uniunii Europene, aceasta însemnând că toți cetățenii ar trebui să se bucure de beneficiile perioadelor de prosperitate, dar și să participe la efortul colectiv în vremuri grele. Cu toate acestea, 80 de milioane de europeni trăiesc sub pragul sărăciei și mulți întâmpină obstacole serioase în ceea ce privește accesul la un loc de muncă, educație, locuințe, servicii sociale și financiare.

La zece ani de când șefii de stat și guverne s-au angajat să depună eforturi majore pentru a reduce sărăcia în UE, anul 2010 va marca **Anul European pentru Combaterea Sărăciei și Excluziunii Sociale**. Acesta are patru obiective majore și principii directoare:

- recunoașterea dreptului celor care trăiesc în sărăcie și excluziune socială de a trăi în demnitate și de a juca un rol activ în societate;
- responsabilitatea comună și participarea la lupta împotriva sărăciei, punând accent atât pe acțiunile colective, cât și individuale;
- promovarea coeziunii, evidențiind avantajele eradicării sărăciei și ale unui grad mai mare de incluziune socială pentru toți membrii societății;
- un angajament politic și acțiuni concrete pentru eradicarea sărăciei și a excluziunii sociale la toate nivelurile puterii politice, cât și asumarea acestor obiective la nivelul societății.

Această broșură face o prezentare generală a celor mai importante concluzii ale unui studiu Eurobarometru asupra sărăciei și excluziunii sociale publicat în octombrie 2009.

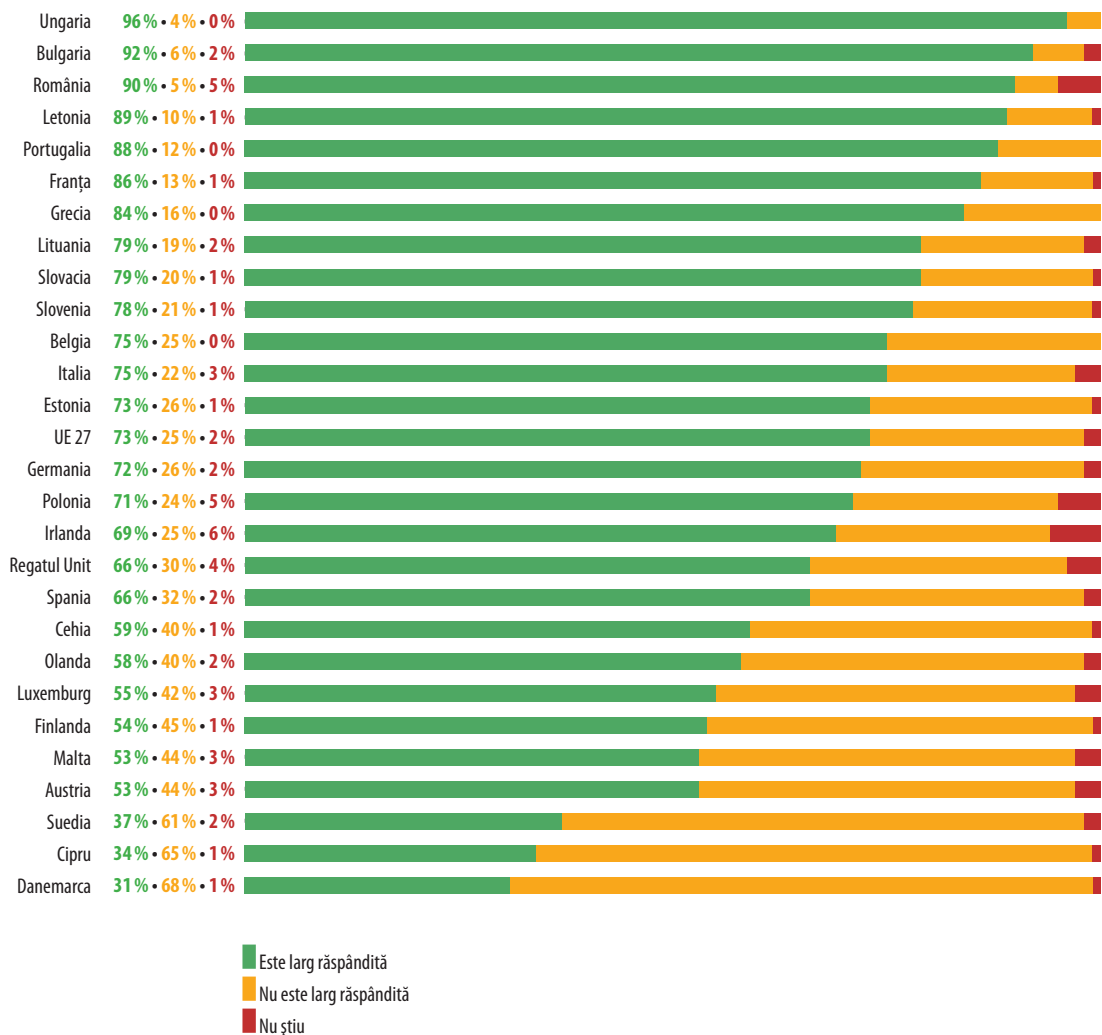
Studiul a fost comandat de Direcția Generală (DG) Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse a Comisiei Europene și a fost efectuat în perioada 28 august – 17 septembrie 2009 de către rețeaua *TNS Opinion & Social network*. *O observație tehnică referitoare la modalitatea de intervievare a respondenților utilizată de institutele din cadrul rețelei TNS Opinion & Social network va fi inclusă sub forma unei anexe la raportul integral, împreună cu tabelele cu rezultate.*

1. NIVELUL PERCEPUT AL SĂRĂCIEI ÎN UE

Aproape 80 de milioane de persoane din UE sau 16% din populația totală trăiesc sub pragul sărăciei. Conform studiului, europenii definesc sărăcia în diferite moduri. Pentru aproximativ un sfert (24%) dintre europeni, o persoană săracă este o persoană ale cărei resurse sunt atât de limitate încât nu poate participa deplin la viața societății. 22% dintre persoanele chestionate consideră sărăcia ca fiind imposibilitatea de a-și permite bunurile de bază necesare traiului, iar 21% dintre respondenți asociază sărăcia cu dependența de organizații caritabile sau ajutoare de la stat. O minoritate însemnată (18%) crede că oamenii săraci sunt cei cu un venit lunar sub pragul de sărăcie.

Aproape trei sferturi (73%) consideră că sărăcia este larg răspândită în țara lor. Cu toate acestea, măsura în care sărăcia este privită ca fiind larg răspândită este foarte diferită de la o țară la alta.

Care credeți că este nivelul sărăciei în (ȚARA NOSTRĂ) ...?

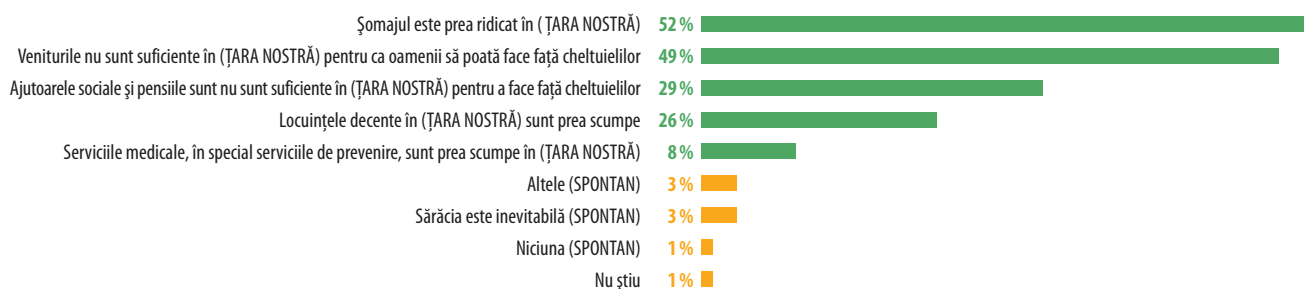

Mai mult de opt europeni din zece (84%) apreciază că sărăcia s-a extins în țările lor în ultimii trei ani. Mai mult de jumătate din cetățenii Ungariei (64%), Letoniei (62%) și Greciei (54%) sunt de părere că sărăcia „a crescut semnificativ“.

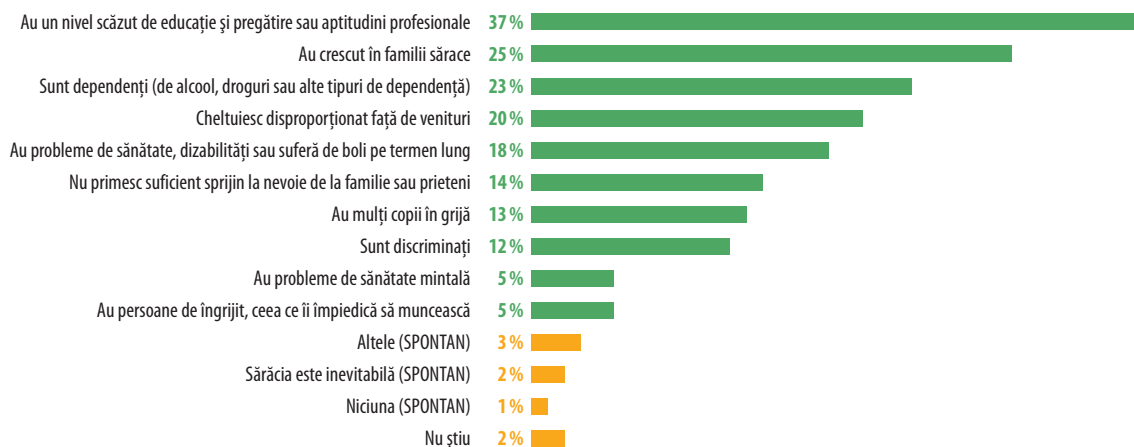
2. CAUZELE PERCEPUTE ALE SĂRĂCIEI

Sărăcia poate fi explicată atât de factori „societali”, cât și „personali”. Nivelul ridicat al șomajului și veniturile insuficiente sunt larg percepute ca explicații „societale” ale sărăciei, alături de nivelul scăzut al indemnizațiilor de șomaj și al pensiilor și de costurile mari pe care le implică o locuință decentă. Pe de altă parte, lipsa educației, a pregătirii profesionale sau aptitudinilor, cât și sărăcia „moștenită” și dependența de droguri sau alcool sunt percepute de cei mai mulți oameni ca fiind explicațiile „personale” ale sărăciei.

După părerea dumneavoastră, care sunt două dintre lucrurile care ar putea explica cel mai bine de ce oamenii sunt săraci?

Când vă gândiți la oamenii săraci, care dintre următoarele credeți că sunt principalele două cauze care i-au adus în situație de sărăcie? (ROTIȚI – MAXIM 2 RĂSPUNSURI)

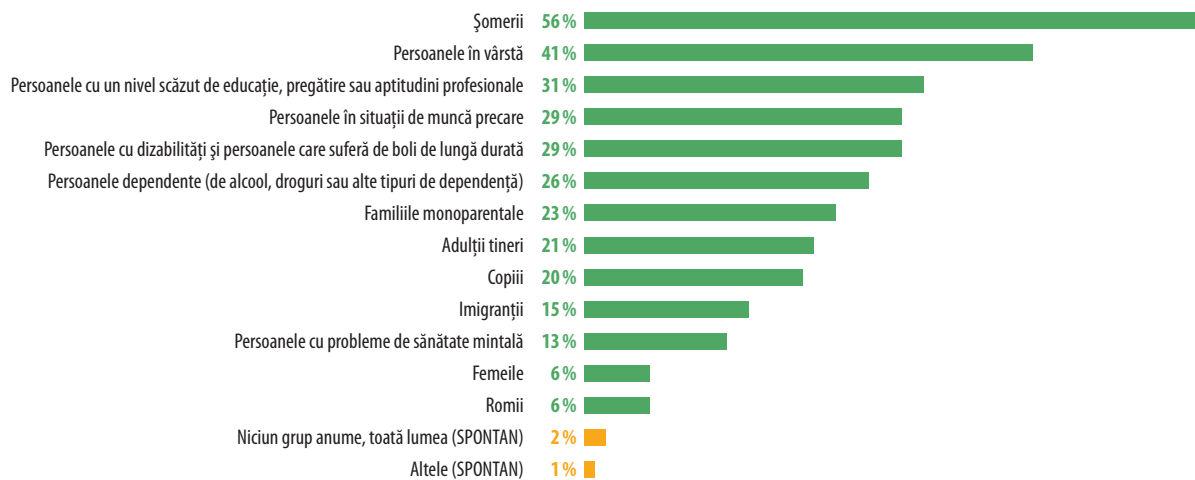
Nivelul scăzut al educației, al pregătirii sau aptitudinilor profesionale sunt considerate a fi explicații ale sărăciei de către 53 % dintre respondenții din Olanda și 51 % dintre participanții la studiu din Danemarca și Germania. În Europa de Sud, în special în Cipru (44 %), sărăcia este văzută mai degrabă ca fiind o problemă „moștenită”. Sud-europenii pun mai mult accent și pe legăturile de familie sau comunitare (de exemplu, 32 % dintre respondenții din Portugalia sunt de părere că oamenii sunt săraci deoarece nu primesc suficient sprijin de la familie sau prieteni).

În multe țări se consideră că sărăcia este legată de costurile ridicate ale locuințelor: 67 % dintre europeni consideră că o locuință decentă este prea costisitoare. Această percepție este foarte des întâlnită în Republica Cehă și Cipru (în fiecare 89 %), cât și în Luxemburg, Malta (în fiecare 86 %) și Slovacia (84 %).

3. CINE ESTE CONSIDERAT CEL MAI EXPUS RISCULUI SĂRĂCIEI?

Peste jumătate dintre europeni (56%) cred că șomerii sunt cei mai expuși riscului sărăciei. În același timp, 41% cred că persoanele în vârstă sunt cele mai vulnerabile, iar 31% sunt de părere că persoanele cu un nivel scăzut de educație, pregătire sau aptitudini profesionale sunt cele mai expuse riscului de a fi afectate de sărăcie. Alte categorii sociale considerate a fi cele mai vulnerabile de către europeni sunt persoanele aflate în situații de muncă precară, persoanele cu dizabilități și cele care suferă de boli de lungă durată.

După părerea dumneavoastră, care dintre următoarele grupuri ale populației (ȚĂRII NOASTRE) sunt cele mai expuse riscului sărăciei?

Studiul mai relevă faptul că vârsta joacă un rol important în formarea opiniei publice cu privire la vulnerabilitatea vârstnicilor: sunt mult mai puțini europeni tineri (cu vârste între 15 și 24 de ani) decât cei mai în vârstă (peste 55 de ani), care consideră că vârstnicii sunt cei mai expuși riscului sărăciei (33% și respectiv 45%).

4. CARE EUROPENI SE SIMT VULNERABILI?

În timp ce sărăcia este percepută ca fiind larg răspândită și în curs de extindere, majoritatea europenilor nu se consideră personal expuși riscului sărăciei.

După cum reiese dintr-un număr de „evaluări ale riscului” – precum capacitatea de a face față cheltuielilor zilnice, de a plăti facturile, sentimentul că există riscul acumulării de datorii, speranța de a-și păstra slujba și riscul perceput de a rămâne fără adăpost – se pare că majoritatea europenilor sunt încrezători în ceea ce privește situația lor personală.

Pot exista mai multe surse de venit într-o gospodărie, mai mulți membri ai gospodăriei putând contribui la acest lucru. Când vă gândiți la veniturile lunare totale care intră în gospodăria dumneavoastră, cum vi se pare că faceți față cheltuielilor lunare?

	Ușor	Mediu	Greu	Nu știu		Ușor	Mediu	Greu	Nu știu
UE 27	30%	56%	12%	2%	IT	24%	61%	13%	2%
DK	57%	37%	5%	1%	MT	24%	65%	9%	2%
SE	53%	41%	4%	2%	SK	24%	63%	13%	-
NL	50%	40%	8%	2%	CY	23%	54%	23%	-
LU	47%	46%	5%	2%	PL	21%	59%	17%	3%
DE	45%	45%	9%	1%	PT	21%	62%	15%	2%
AT	43%	50%	6%	1%	EE	20%	65%	13%	2%
FI	43%	53%	3%	1%	LT	20%	60%	18%	2%
BE	38%	50%	11%	1%	CZ	17%	69%	13%	1%
UK	35%	54%	8%	3%	LV	12%	56%	30%	2%
SI	33%	54%	13%	-	EL	11%	54%	35%	-
IE	30%	54%	10%	6%	RO	9%	63%	24%	4%
ES	28%	60%	10%	2%	BG	5%	52%	40%	3%
FR	25%	62%	12%	1%	HU	5%	61%	34%	-

Riscul perceput al sărăciei printre șomeri este mult mai mare decât media în UE:

- Probabilitatea ca aceștia să se simtă amenințați de datorii pe care nu le mai pot achita este aproape de două ori mai mare (50% comparativ cu media din UE de 27%).
- Probabilitatea ca aceștia să aibă constant probleme cu plata facturilor și a creditelor este de două ori mai mare (46% comparativ cu 21%).
- Aceștia le este aproape de trei ori mai greu să facă față cheltuielilor zilnice (31% comparativ cu 12%).
- Aceștia cred că riscul ca ei să rămână fără adăpost este dublu (16% comparativ cu 7%).

5. IMPLICAȚIILE SĂRĂCIEI

Europenii care au probleme în a se descurca cu banii sunt mult mai puțin mulțumiți de viața lor decât media. Aceștia sunt de asemenea mai puțin satisfăcuți de starea lor de sănătate și de viața lor familială.

Satisfacția față de ... (scorurile medii pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă foarte nesatisfăcut, iar 10 înseamnă foarte satisfăcut)	Media în UE 27	Capacitatea de a face față cheltuielilor		
		Ușor	Mediu	Greu
... viață în general	6,9	7,8	6,7	4,9
... sănătatea personală	7,2	7,6	7,2	6,3
... viața de familie	7,7	8,2	7,7	6,7

Acestea nu sunt singurele implicații percepute ale sărăciei. Aproape nouă din zece europeni (87%) cred că sărăcia diminuează șansele de a avea acces la o locuință decentă, opt din zece consideră că sărăcia limitează accesul la învățământul superior sau la învățământul pentru adulți, iar 74% apreciază că sărăcia reduce șansele găsirii unei slujbe. Majoritatea europenilor (60%) sunt de părere că sărăcia limitează accesul la educația în învățământul de bază și 54% cred că sărăcia afectează capacitatea de a întreține o rețea de prieteni și cunoștințe. Mulți consideră de asemenea că serviciile publice sunt prea scumpe, aceasta putând fi o explicație pentru faptul că sărăcia este percepută ca limitând accesul la ele.

→ În condițiile în care populația îmbătrânește, serviciile de îngrijire pe termen lung sunt un motiv de îngrijorare: 45% cred că acestea sunt prea scumpe. Aproximativ o treime (35%) consideră că serviciile de îngrijire a copiilor sunt prea scumpe, în timp ce 34% cred la fel despre serviciile de locuințe sociale.

În timp ce majoritatea europenilor nu consideră dificil accesul la servicii financiare, situația celor care sunt cei mai vulnerabili este foarte diferită.

- **Șomerii:** șapte din zece șomeri europeni susțin că este dificil să obțină un credit ipotecar, în timp ce media în UE a persoanelor care au dificultăți în această privință este de 49%. 58% dintre șomeri, comparativ cu media în UE de 34%, au dificultăți în a obține împrumuturi, iar 47% întâmpină dificultăți la obținerea unei cărți de credit (media în UE este de 27%).
- **Europenii care au probleme în a face față cheltuielilor:** aproape trei din patru persoane din această categorie (72%) au dificultăți în accesarea unui credit ipotecar, 64% au probleme în obținerea unui împrumut, iar 55% au dificultăți în obținerea unei cărți de credit.

Excluziunea financiară: un motiv serios de îngrijorare

Odată ce o persoană devine săracă, îi poate fi foarte greu să scape de sărăcie. Comparațiile la nivelul statelor membre arată disparități și mai mari în ceea ce privește accesul la serviciile financiare:

Obținerea unui credit ipotecar: în Finlanda doar 20% dintre respondenți susțin că au probleme, comparativ cu 90% în Spania.

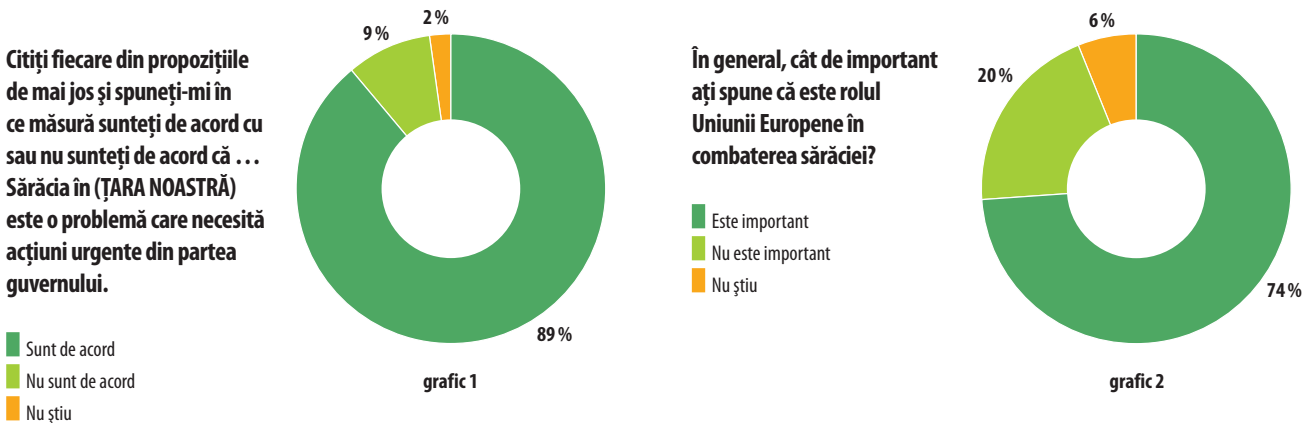
Obținerea unui credit de consum: răspunsurile variază între 12%, care este procentajul persoanelor care au probleme la obținerea unui credit de consum în Finlanda, până la o majoritate însemnată de 78% în Spania. Cel puțin jumătate din respondenții din Bulgaria (53%) și Cipru (50%) susțin de asemenea că au dificultăți.

Obținerea unei cărți de credit: numărul persoanelor care întâmpină greutăți la obținerea unei simple cărți de credit variază între 12% în Olanda și Suedia și 55% în Spania.

6. COMBATEREA SĂRĂCIEI

În medie, 89% dintre europeni spun că guvernele trebuie să acționeze urgent pentru combaterea sărăciei. (Vezi grafic 1)

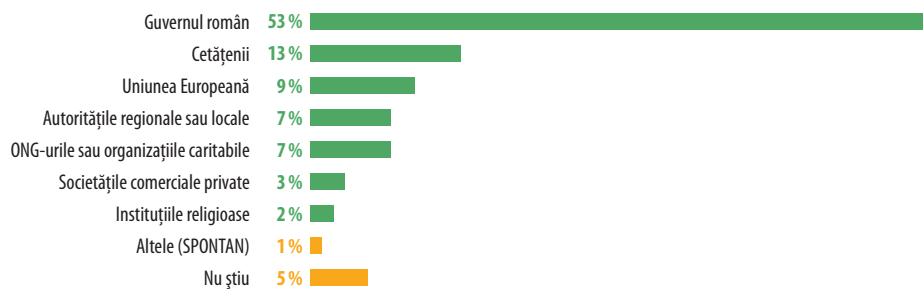
Acest punct de vedere nu este susținut doar de cei care se descurcă cu greu; 85% dintre respondenții clasificați ca având o situație financiară bună sunt de acord că sărăcia este o problemă care necesită acțiuni urgente din partea guvernelor.

Chiar dacă europenii nu privesc Uniunea Europeană ca pe principalul responsabil în lupta împotriva sărăciei, rolul Uniunii este totuși considerat a fi unul important (28% cred că rolul Uniunii Europene este „foarte important”, iar 46% „relativ important”).

Opinia conform căreia UE joacă un rol important în combaterea sărăciei este larg răspândită în Europa și atinge niveluri record în Malta (93%) și Slovacia (91%).

După părerea dumneavoastră, cine este în primul rând responsabil pentru reducerea sau prevenirea sărăciei în (ȚARA NOASTRĂ)?

53% dintre europeni sunt de părere că guvernele naționale au cea mai mare responsabilitate în combaterea sărăciei. La nivel național, procentul celor care cred acest lucru variază între 24% (în Franța) și 85% (în Bulgaria). Alte țări în care mai mult de trei sferturi din cetățeni văd rolul guvernului ca unul central sunt Ungaria (80%) și Letonia (77%). Guvernele nu sunt singurele care sunt considerate a fi responsabile pentru a acționa:

- Peste un sfert din respondenții olandezi cred că lupta contra sărăciei este în primul rând responsabilitatea **cetățenilor** (27% comparativ cu media în UE de 13%). Finlanda este singurul stat membru în care mai mult de o cincime dintre cetățeni sunt de această părere (22%).
- Peste un sfert din respondenții francezi cred că lupta contra sărăciei este în primul rând responsabilitatea **ONG-urilor sau organizațiilor caritabile** (26% comparativ cu media în UE de 7%).
- În Grecia, 23% dintre respondenți cred că lupta împotriva sărăciei este în primul rând responsabilitatea **Uniunii Europene** (comparativ 9% care este media în UE). În Luxemburg, procentul celor care cred acest lucru este de 20%.

CONCLUZIE

Cetățenii Uniunii Europene sunt foarte conștienți de nivelul sărăciei și excluziunii sociale în societatea contemporană: aproape trei din patru consideră că sărăcia este larg răspândită în țara lor, chiar dacă opiniile variază de la o țară membră la alta. Cel mai frecvent, sărăcia înseamnă pentru cetățeni a avea resurse atât de limitate încât să nu-și permită să joace un rol deplin în societate, să nu-și permită bunurile de bază necesare traiului zilnic sau să depindă de ajutoarele primite de la organizații caritabile sau de la stat.

Peste 80% la sută dintre europeni apreciază că sărăcia s-a extins în țările lor în ultimii trei ani. Această constatare trebuie înțeleasă în contextul crizei economice actuale, ale cărei efecte nu s-au făcut încă simțite pe deplin.

Șomajul și veniturile insuficiente pentru a face față cheltuielilor cotidiene sunt larg percepute ca fiind explicațiile „sociale” ale sărăciei. O altă cauză percepută a sărăciei este costul ridicat al locuințelor: două treimi dintre europeni consideră că este greu să găsească locuințe decente la prețuri rezonabile. Factorii personali care sunt cel mai adesea considerați a fi cauze ale sărăciei sunt lipsa educației, a pregătirii sau aptitudinilor profesionale, sărăcia „moștenită” și dependența de droguri sau alcool.

Studiul confirmă vulnerabilitatea percepută a șomerilor: peste jumătate dintre europeni cred că șomerii sunt cei mai amenințați de sărăcie. Aproape jumătate consideră că șomerii ar trebui să fie grupul care să aibă acces prioritar la asistență socială. Populația în vârstă este de asemenea percepută a fi o categorie socială vulnerabilă.

Șomerii se simt mult mai adesea expuși riscului sărăciei comparativ cu restul europenilor. Odată ce o persoană devine săracă, îi poate fi foarte greu să scape de sărăcie. Studiul arată că, de exemplu, aproape 75% dintre cei care fac cu greu față cheltuielilor cotidiene întâmpină dificultăți la obținerea unui credit ipotecar, aproape o treime dintre aceștia întâmpină greutăți la obținerea unui împrumut și mai mult de jumătate au probleme la obținerea unei cărți de credit.

Oamenii cred că sărăcia este o problemă care necesită acțiuni urgente: nouă din zece sunt de părere că aceste acțiuni trebuie întreprinse de guvernele naționale. Mai mult de jumătate dintre respondenți susțin că guvernul este principalul responsabil pentru reducerea sau prevenirea sărăciei.

Aproape trei sferturi dintre cetățenii europeni cred că Uniunea Europeană are de jucat un rol important în combaterea sărăciei.